

28.11.2023

Asia/11

§ 240

Sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistamisesta päättämisen delegoiminen

HEL 2023-006707 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Pentti Arajärven ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Ulla Hautamäki, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 09 310 43604
ulla.hautamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan päättämään sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistamisesta.

Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta kumoaa sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksen 15.2.2022 § 26 koskien sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistuksia ja niiden päättämisestä delegoimisesta.

Esittelijän perustelut

Lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki) 1 §:n mukaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä.

Terveystalvveluon asiakasmaksuista ja sosiaalihuollon tulosidonnaisten asiakasmaksujen enimmäismääristä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa valtioneuvoston asetuksessa

(912/1992, jäljempänä asiakasmaksuasetus) ja asiakasmaksulaissa. Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa säädettyjä euromääriä tarkistetaan joka toinen vuosi kansaneläkeindeksin ja työeläkeindeksin muutosten mukaisesti.

Sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen suhteen hyvinvointialue voi päättää maksun suuruudesta, mikäli asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa ei ole muuta säädetty. Asiakasmaksu ei voi kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia (asiakasmaksulaki 2 §). Asiakasmaksulaissa on erikseen säädetty niistä sosiaalihuollon palveluista, joista maksua ei saa periä (asiakasmaksulaki 4 §).

Tausta

Sosiaali- ja terveyslautakunta oikeutti päätöksellään 13.2.2018 § 34 toimialajohtajan päättämään terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkastuksista. Samalla kumottiin sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 17.12.2013 § 431, jolla oli delegoitu sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tasamaksujen indeksitarkistamista koskeva toimivalta sosiaali- ja terveystoimiston virastopäällikölle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.2.2022 § 26 sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkastamisesta 1.4.2022 alkaen. Päätösesityksessä esitettiin toimialajohtajan oikeuttamisesta päättää sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistuksista, mutta lautakunta päätti olla delegoimatta toimivaltaansa.

Tällä hetkellä sosiaalihuollon tasamaksujen indeksitarkastuksista päättämistä koskevaa toimivaltaa ei ole delegoitu, vaan toimivalta on sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalla. Terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkastuksen osalta toimivalta on toimialajohtajalla.

Esitys toimivaltadelegoinnista

Sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen tarkistuksesta päättämistä koskeva toimivalta esitetään siirrettäväksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajalle. Sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistettavat määrät otetaan käyttöön samaan aikaan kuin terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistettavat määrät. Asiakasmaksujen indeksikorotukset on tarkoituksenmukaista tehdä yhtäaikaisesti sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tasasuuruisiin asiakasmaksuihin. Tällä varmistetaan asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu.

Esityksen mukaan toimivalta on tarkoituksenmukaista delegoida sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajalle, jotta toimivalta on

yhtenäinen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkastamisen osalta ja asiakasmaksujen indeksikorotuksia voidaan tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Yhtenäinen toimivalta tehostaa indeksitarkastamisen päätöksentekoa ja näin ollen tukee sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan muutosohjelman tavoitteita kustannustehokkaammasta toiminnasta ja tehokkaammasta maksujen keräämisestä.

Indeksitarkistaminen perustuu asiakasmaksulakiin ja -asetukseen. Terveydenhuollonhuollon tasasuuruiset asiakasmaksut on sidottu kansaneläkeindeksiin ja indeksitarkistaminen tehdään joka toinen vuosi. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö esittää internet-sivuillaan sosiaali- ja terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen päivittyvän yhtenevästi kansaneläkeindeksin mukaan:

<https://stm.fi/sotehuollon-asiakasmaksut>

Mikäli lautakunta delegoi sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistuksesta päättämistä koskevan toimivallan toimialajohtajalle, päättäisi toimialajohtaja myös sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkastamisesta kansaneläkeindeksin mukaisesti. Sosiaalihuollon tasamaksuja ovat esimerkiksi asumista tukevien sosiaalihuollon tukipalvelujen maksut (esimerkiksi ateria-, siivous- ja kylvetyspalvelut), lyhytaikaisten/tilapäisten sosiaalihuollon palvelujen maksut (esimerkiksi tilapäinen asuminen ja lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen), iäkkäiden päivätoiminnan maksut ja tilapäisten kotona annettavien palvelujen maksut.

Indeksitarkastamisen delegointi ei muuta lautakunnan päätösvoimaa päättää asiakkailta perittävien asiakasmaksujen suuruudesta.

Toimivaltaperuste

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Taloudelliset vaikutukset

Muutoksella ei olisi välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Taloudellista tehokkuutta on saavutettavissa ajallisesti lyhyemmällä päätöksentekoprosessilla ja maksutuloihin voidaan vaikuttaa korotettujen maksujen nopeammalla toimeenpanolla järjestelmään ja asiakkailta perittäväksi.

28.11.2023

Asia/11

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Edellä esitetty indeksikorotusten delegoinnissa tehtävät muutokset li-säisivät kuntalaisten yhdenvertaista kohtelua. Kun indeksikorotusten päätöksenteko tapahtuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen osalta saman päätöksentekijätahon toimesta, voidaan asiakasmaksuja käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Näin ollen asiakasryhmittäisiä eroja ei synny siinä, käyttävätkö asiakkaat sosiaalihuollon- vai terveydenhuol-lon palveluja ja eri asiakasryhmiä kohdellaan yhdenvertaisesti

Indeksikorotuksilla ei odoteta muodostuvan kynnystä palvelujen käyt-töön. Lisäksi asiakkaiden tietoisuutta mahdollisuudesta asiakasmaksu-jen alentamiseen ja perimättä jättämiseen on jo lisätty asiakkaan palve-lupolun eri vaiheissa. Asiakasmaksulain 11 §:n 1 momentin mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palve-luista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä peri-mättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaaran-taa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisää-teisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Tällä arvioidaan olevan pal-veluja käyttävien asiakkaiden toimeentuloa tukeva vaikutus.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Ulla Hautamäki, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 09 310 43604
ulla.hautamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tiedoksi

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Terveys- ja päihdepalvelut
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto
Taloushallintopalvelut